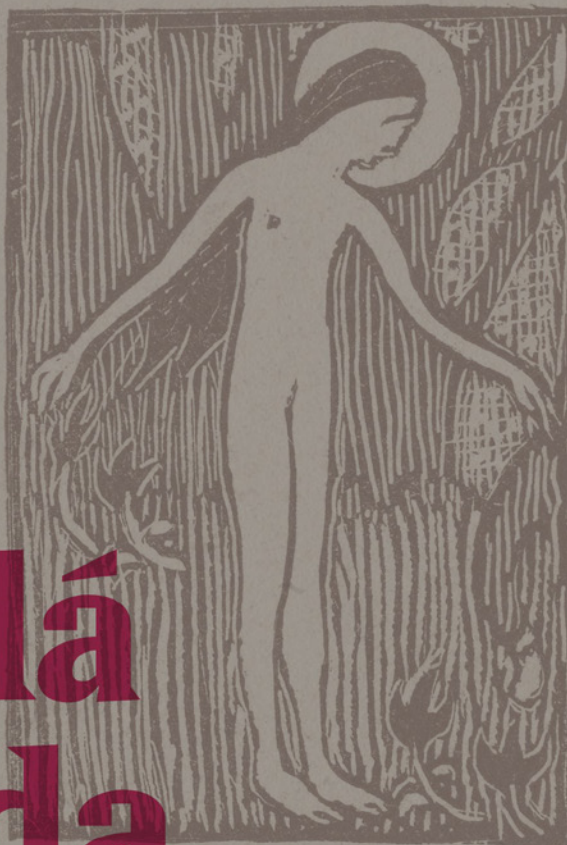

kateřina tučková

host

**bílá
voda**

© Kateřina Tučková, 2022

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2022 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-1228-7 (PDF)

ISBN 978-80-275-1229-4 (ePUB)

ISBN 978-80-275-1230-0 (MobiPocket)

NEMRTVÁ

2007

Nejdřív vnímá jen barvy.

Oslnivě bílá. Sluneční paprsky odrážející se od protější stěny bodají do očí tak neúprosně, že se jí v koutcích začínají sbírat slzy. Na levé skrání ucítí horkou vlhkou stopu — nepatrný pramének si razí cestu spleť jejích jemných vrásek, aby vzápětí stekl přes ušní lalůček do polštáře. Radši oči zase zavře.

Jindy zas temně modrá. Tma, kterou prostupuje studená zář měsíce nebo snad pouliční lampy, trýzní její oči méně. Přesto víčka zase pevně semkne. Pokolikáté už, neví.

Pak před ní však přece jen vystoupí obrysy malého pokoje — vidí hrany lůžka se svým bezvládným tělem překrytým dekou, prázdné bílé stěny, blankytnou jarní oblohu za oknem a pootevřené dveře.

„Ležte!“ přikazuje ženský hlas a naléhavé pípání vycházející z přístroje nad její hlavou jako by mu dávalo za pravdu. „A radši ještě spěte, všechno má svůj čas.“

Nakonec ji probudí hlad.

Je pozdní odpoledne, v pokoji už se šepí. Měkké světlo snesou její oči lépe. Rozhlíží se. Něco je jinak než předtím. Strohý řád spoře vybaveného nemocničního pokoje něco narušuje. Její pohled padne na stolec vedle lůžka.

Co ta váza? Co ty růže? Objemné rudé květy křičí svou přítomností do pustého ticha, zamořují pokoj těžkou sladkou vůní, která ji dráždí svou bezohlednou samozřejmostí, s níž opanovala prostor, nevyžádaným poselstvím o životě tam venku, o němž ona už nechce nic vědět.

Ty růže — nesnese je, ať jdou k čertu!

Máchne rukou a v příští chvíli leží stonky uprostřed ka-
luže vody, doširoka rámované uvolněnými okvětními lístky
a ostrými kusy střepů.

Z prstu si stáhne senzor, z hrudi strhne hadičky, bosé
chodidlo pomalu vyklouzne zpod přikrývky.

Mokrá podlaha studí.

Kolena jí vypovídají službu ještě dřív, než se postaví. S ti-
chým plesknutím se sesune k zemi.

Dlouhá nemocniční košile saje vodu, zmrzačené květiny
se jí kroutí kolem holých předloktí, mezi špičky prstů se jí
vpletou střepy. Ostré, pichlavé hroty už do oblého těla porce-
lánové vázy nikdo nescelí, roztržštěná na kusy je bezcenná,
stejně jako ona. Minulost je nevratná. Ona ale ví, jak jí unik-
nout.

„Položte to!“ rozlehne se najednou pokojem. „Okamžitě to
položte!“ opakuje už tlumeněji sestra, zatímco ji — bezvládné,
rozměklé tělo s nejistými, zmatenými pohyby — zvedá.

Střep, který jí pak vypáčí ze sevřené pěsti, po sobě zane-
chal rozšklebené rány. Necítí je, necítí nic, jako by ta krev,
která se sbíhá v rýhách její dlaně a v řetízku kapek padá na
zem, nebyla její. Opravdu je tak neschopná, že se nedovede
ani zabít?

„Tohle přece není řešení!“ říká s naléhavou výčitkou sestra.

Má tak povědomý obličej, hebkou snědou pokožku a hlu-
boké, teple hnědé oči — je možné, že by ji už někdy potkala?

Sestra Leně opatrně ošetřuje zranění, stahuje z ní mok-
rou košili, aby jí na odevzdané tělo natáhla čistou, a ukládá
jí zpátky na lůžko. Její prsty hbitě běhají po přikrývce, za-
souvají cípy pod matraci, míhají se kolem Leniny tváře, aby
jí urovnaly polštář. Přitom si nedbalým gestem odhodí na
záda dlouhé tmavé vlasy stažené nad čelem zlatavou stuhou
a Leně se před obličejem mihne jmenovka, kterou má připev-
něnou na klopě zdravotnického stejnokroje — Marie.

„A co je řešení, Marie?“ zachroptí tiše.

Hbité prsty se zastaví, Marie k ní zdvihne tvář. Není tak mladá, jak se Leně na první pohled zdálo. Možná je jen o něco starší než ona, čelo jí také brázdí jemné vrásky a v očích se zrcadlí zkušenost. Kdyby jí ještě stálo za to žít, kdyby nevyprahla na troud, určitě by doufala v životadárnost Mariiných slov. Teď však na její odpověď nečeká — ostatně ví, jak by zněla. O hojivé síle času už slyšela tisíckrát.

Marie si ji ale chvíli zkoumavě prohlíží a pak, jako by to už měla dávno promyšlené, s klidnou jistotou odpoví: „Bílá Voda.“

TEMNÁ NOC LENY LAGNEROVÉ

květen 2007

Do toho místa vede jediná cesta. Plazí se přímo na sever, pod příkrými svahy pohraničních hor, mezi strmými vykles-těnými pasekami a zvlněnými poli, aby za posledním hřebe-nem masivu, jen pár metrů od česko-polské hranice, skončila smyčkou, na níž se točí autobus. Poslední půlhodinu v něm jela sama.

„Do kláštera, nebo do blázince?“ pokusil se s ní žertovat obtloustlý řidič, pomrkávající na ni do zpětného zrcátka. Přes velké sluneční brýle ho pozorovala mlčky, bez jediného hnutí brvy tak dlouho, až úsměv z jeho tváře zmizel. Po zby-tek cesty ji pak už jen kontroloval krátkými nervózními po-hledy.

„Tady je klášter. Do léčebny musíte tamtudy, kolem hřbi-tova, pořád dál až k lesu,“ řekl odměřeně, když vystupovala.

Sotva se pak podrážky jejích tenisek dotkly bělovodské půdy, dveře se za ní se syčením zavřely, řidič spěšně zařadil a autobus odjel. Lena se ocitla na konci cesty, a jako by ta smyčka byla oprátkou, zůstala na ní viset, sama na konci světa, kam příští autobus zajede až nazítří.

Na sklonku květnového odpoledne byla náves lidu-prázdná. V půli ji protínal potok osázený alejí rozložitých lip a jejich šumění jen umocňovalo nezvyklé ticho. Jediné známky života tu jevil párek štěbetajících jiříček, které se jí hnaly vstříc od polských lánů. Přeletěly jí nad hlavou a ve svém rozpustilém duetu se málem rozbily o průčelí kostela. Teprve na poslední chvíli provedly úhybný manévř, stočily svůj let vzhůru a zmizely za hranou kostelní věže.

Ta stavba nebyla žádný skromný kostelík, jaký by člověk v zapadlé horské vsi čekal. Byl to monumentální barokní

chrám se zvlněnou čelní fasádou, členěnou pilíři a volutami, z jejichž středu vybíhala věž, korunovaná namísto boube-
latou barokní bání na první pohled nepatřičným, nízce při-
krčeným oplechovaným jehlanem. Omšelou žlutou omítku
brázdilo několik pásů obnaženého zdiva, připomínajících
nezhojené, otevřené šrámy, a zabedněná okna zas prázdné
oční jamky, jimiž kostel slepě shlížel na náves. Podobně na
tom byl i masivní blok kláštera, který k němu těsně přiléhal.
Obě budovy se o sebe opíraly jako dva nevidomí, jimž se
poštěstilo přežít jakousi katastrofu, která toto místo v mi-
nulosti zjevně postihla. Bílá Voda vítala Lenu obrazem roz-
kladu a zmaru.

Tupá bolest v zádech Leně připomněla tíhu objemného,
špatně sbaleného batohu. Se syknutím si ho nadhodila výš
nad bedra a pak se podle instrukcí vydala napříč vesnicí, po
silničce vedoucí mezi řídce roztroušenými domky.

Za prvním ohybem cesty zahlédla vysokou zeď. Mezerami
mezi vzrostlými tújemi probleskoval pravidelný rastr poctivě
navršených a zapravených kamenů, přerušeny jen brankou
s hustě tepaným ornamentem. Nízce střižený trávník, upra-
vený tvar tújí, novým nátěrem se lesknoucí brána, to všechno
se viditelně vymykalo zpustlému vzhledu zbytku vesnice.

Váhala jen chvíli. Pak sáhla po klice a branka se s tichým
vrznutím otevřela.

Jsou hřbitovy a hřbitovy.

Většina z těch, které kdy Lena navštívila, jí splynula v uni-
verzální vzpomínku na řady šedivých náhrobků osázených
nějakými nezdolnými keřkovými rostlinami, mezi nimiž se
stále častěji objevovaly zářivě barevné plastové květiny ze
stánků vietnamských trhovců. Tu a tam pod krytkou plápo-
lala svíčka.

Tento hřbitov byl ale jiný. Vypadal jako fantastická za-
hrada, v níž se z různě osázených záhonů tyčily náhrobní
kameny nebo kříže, jejichž vzájemnost dokládala jednota

vybraných květin. Nízké bílé náhrobky se krčily za rozložitými trsy levandulí, skromné dřevěné křížky byly obklopeny žlutými hlavičkami třapatok, zdobné tabulky na vysokých železných nožkách vykukovaly mezi klátícími se stonky zahradních kopretin. A pak ty krásně kované kříže s poctivě vyvedeným Kristem, k jehož nohám se pnuly růže — kardinálky, lambertky, serafinky, bílé, růžové, rudé.

Takhle nějak musela vypadat rajská zahrada, pomyslela si Lena, zaskočená omamnou vůní květin, bzučením včel a zpěvem ptáků, ozývajících se z korun lip na protější straně hřbitova. V té neutěšené pustině nebylo nikde víc života než tady.

A pak se zprostředka té krásy náhle někdo vztyčil. Ne příliš vysoká, štíhlá postava tam naráz stála jako vykřičník na konci věty, jehož naléhavost podtrhovaly paprsky slunce, které jí zapadalo přímo za hlavou — v tu chvíli to vypadalo, jako by měla svatozář. Při pohledu na ten zvláštní výjev Lena nejspíše přešlápla. Pak si ale na ramenou opět nadhodila batoh, a protože stejně neměla co ztratit, vykročila té postavě po pískem sypané cestičce vstříc.

„Tak jsi přece přijela,“ přivítala ji s úsměvem žena, když dorazila až k ní. V protikladu ke křehkému tělu poznamenanému věkem byl její hlas hluboký a hrubý a chřestil jí v hrdle témbrem tak nezvyklým, že by jí ho mohla závidět kdejaká barová zpěvačka.

Možná za to mohlo napětí, které Lenu provázelo cestou sem, únava a hlad, možná kytice rudých kardinálek, spočívajících stařeně na předloktí, stejných, jaké Lena nedávno rozmetala po nemocniční podlaze, že se jí náhle prudce sevřelo srdce a v hrdle zadrhl dech. Skrytá za bezpečným štítem slunečních brýlí tak s vypětím sil jen kývla. Pokud se jí ta žena bude chtít na něco vyptávat, bude to marné — Lena nebyla schopná slova.

„Hádám, že jsi unavená,“ řekla však pouze stařena, a aniž čekala na odpověď, shýbla se k zemi, sebrala zahradnické

nůžky, kolík a lopatku, vložila je i s kyticí růží do košíku a rukojet pak podala Leně: „Tak vezmi tohle a pojď. Všechno už je připraveno.“

Nato se sklonila pro konev a opřená o motyku jako o poutnickou hůl jí pokynula k hřbitovní brance. „Ostatně sestry už si taky zaslouží rest, ono snad slavné vzkříšení do zítřka počká.“

Teprve v té chvíli si Lena uvědomila, co jí připadalo tak podivné, co těch pár posledních minut tlouklo na bránu jejího vědomí, co však teprve nyní vpustila dovnitř. Totiž že ta zvláštní jména na náhrobcích kolem ní jsou bez výjimky ženská.

Květnový podvečer venku ještě sálal horkem, uvnitř však bylo chladno. Tlusté zdi ani jediné úzké okno do klášterní cely teplo nepustily.

Lena seděla na posteli, rukávy roláku, ve kterém přijela, měla stažené hluboko přes dlaně, jimiž si objímala ramena, a rozhlížela se. Místnost byla malá, napočítala pět krát sedm kroků. U jedné stěny stála postel s nočním stolkem, u protější nízká skříň. Nad ní visel velký dřevěný kříž.

Nikdy předtím v cele nebyla. A najednou ji měla pouze pro sebe, stejně jako téměř celé patro kláštera. Než ji sem Evarista přivedla, pokynula jen k jednomu ze zavřených dveří: „Tady bydlí Agnieszka, aspoň už tu nahoře nebude sama.“

Leně přišlo vhod, že kolem Agnieszčiných dveří prošly bez zastavení a že tak mohla do své cely vklouznout bez povinné zdvořilostní konverzace. Toužila se skrýt v tichu a samotě, zavrtat se do miniaturního prostoru, který jí byl přidělen, jako do ulity a utěsnit za sebou otvor. Zabarikádovat se. Zazdíť.

Mrzutě sebou trhla, když se o chvíli později ozvalo zaklepání.

„Nesu ti večeri,“ řekla Evarista s pohledem upřeným na táč s kouřící konvičkou čaje, vedle níž nebezpečně poskakoval

šálek. Na talíři ležely dva krajíce chleba, máslo, kousek sýra a nůž, v podpaží Evarista svírala stolní lampu a z kapsy jí trčela stará baterka. Než se Lena stačila pohnout, aby jí pomohla, položila ták i lampu na komodu.

„Občas tu vypadne proud. Pro jistotu měj po ruce tohle,“ podávala jí baterku, zatímco se zástrčkou v ruce hledala zásuvku, aby do ní zapojila lampu. Chvíli trvalo, než ji — prastarou, kulatou, jaké se už dávno nevyrábí — našla. Pozvolna se temnicí místnost prozářil kužel ostrého světla.

V cele ani nebylo, kam by si Evarista sedla. S rukama v kapsách pracovních kalhot se proto opřela o stěnu a pozorovala, jak si Lena nalévá čaj a neobratně maže chleba máslem. Ani dlouhé rukávy neskrýly její gázou převázané rány, Lena cítila, jak na nich na chvíli ulpěl Evaristin pohled. S krajícem v jedné ruce a s hrnkem kouřícího čaje ve druhé se k ní proto radši otočila zády, a jako by si chtěla prohlédnout zahradu, přistoupila k oknu.

„Jeden by nevěřil, že se nás sem kdysi vešlo deset,“ ozvalo se vzápětí za ní. „Když nás sem v padesátém roce nastěhovali, přespávaly na jedné takové posteli tři nejstarší sestry. A my ostatní na zemi — jedna vedle druhé. Když se některá chtěla otočit, musely jsme chtít nechtít všechny.“

Lena na to neřekla nic, s pohledem upřeným ven jen beze slova žvýkala.

„Dnes je to naopak. Na každou z nás je tu hned deset cel, takový tu máme luxus,“ nenechala se však její netečností odradit Evarista. „Kdyby se ti nelíbilo v téhle, můžeš se klidně přestěhovat jinam.“

Nejspíš na to měla něco říct, na něco se zeptat. Ze slušnosti. To by ale znamenalo prodlužovat rozhovor, o který Lena ani trochu nestála. Přála si jedině — být konečně sama. A tak se celou rozhostilo nezdvořilé ticho, do něhož se ozývalo jen měkké šustění látky. Evarista se zřejmě snažila vyprostit cosi dalšího z kapsy.

„Vezmi si tohle,“ řekla pak, a když se Lena ohlédla, uviděla, jak na okraj skříňky pokládá útlou brožuru. „Kdybys měla dlouhou chvíli.“

Na zažloutlé obálce s černobílou fotografií kláštera z dob, než se do něj zahryzl zub času, stál nápis *Bílá Voda — zá-zračný kout zlatých hor*. Tentokrát Lena alespoň zamumlala poděkování.

„Dobrá, nechám tě,“ kývla nakonec Evarista, když bylo jasné, že víc z Leny nevypadne, a odlepila se ode zdi. S rukou na klíce se k ní však ještě otočila: „K ranním chválám se dole v kapli scházíme o půl sedmé, pak je snídaně v refektáři, obědváme přesně ve dvanáct. V šest bývá večeře a v devět společný kompletář. Ale jestli ti zítra bude příjemnější celý den prospat, klidně spi. Přijď, až budeš připravená.“

Po těch slovech odešla, v cele po ní zbyla jen těžká, tabákem prosycená vůně.

Se zbytkem chleba v ruce se Lena opět otočila k oknu, za nímž se už smrákalo. Pod korunami stromů v klášterní zahradě se rozvrzali cvrčci, někde poblíž se ozvalo zavytí psa. Jeho naléhavý hlas ji bodl u srdce stejně jako přítomnost těch růží v nemocnici. Lena se otřásla. Co při setkání s Evaristou na hřbitově jen stěží potlačila, to ji teď přepadlo s novou silou — hrdlo se jí prudce stáhlo, ostrá bolest skřípla spánky, končetiny rozechvěl třas. Pustila nakousnutý krajíc, opřela se o rám okna a ze všech sil se snažila odrazit, co mělo přijít. Útok té zatracené bestie, která už od rána nedočkavě přešlapovala v temnotách její mysli, cukala se na řetězu její slabé vůle, vzpínala se, vyla a chroptěla, nedočkavá vrhnout se na ni a rdousit ji, dokud nevyпустí duši. Marně. Nakonec se přece jen utrhla, několika skoky přiřítla k ní a skočila. Ve chvíli, kdy se Lena svezla na všechny čtyři, aby ze sebe s kusy nestráveného chleba vyzvrátila i dlouhý prázdný vzlyk, se pustou horskou vsí rozdunělo klekání.

BÍLÁ VODA — ZÁZRAČNÝ KOUT ZLATÝCH HOR

Turistické cíle Rychlebska, 1990

Obec Bílá Voda se nachází v nejsevernějším cípu českého Slezska, kde ji ze tří stran obklopuje česko-polská hranice, přičemž z jihu je od zbytku země odříznuta posledním z rychlebských vrcholů. Pojmenována je podle stejnojmenného potoka, kolem něhož se rozkládá.

Nejstarší historické prameny uvádějí Bílou Vodu už ve 13. století jako osadu Weisswasser, ležící pod horou Mariahilf. Ta svůj název získala na památku zázraku, který se zde udál na sklonku třicetileté války, kdy se krajem prohnala švédská vojska. Tehdy se Bělovodští před rabujícími žoldáky ukryvali v lesích, kam se odebrala i vdova po místním uhlíři Anna Stauberová. Traduje se, že se skryla pod skalním převisem blízké hory, a protože na ni mezitím přišly porodní bolesti, modlila se k Panně Marii o pomoc. Ta ji vyslyšela a ve chvíli nejvyšší nouze, kdy les nad skalním převisem pročešávali běsnící rabiáti, rodičku před jejich zraky ochránila. Když se pak šťastná přeživší na druhý den vrátila do vsi, zjistila, že mezi úlomky skály, které jí uvízly v podolku, do něhož zabalila novorozeně, leží i zlatý valoun. Za něj pak na místě zázraku, jemuž se od té doby neřeklo jinak než Mariahilf, nechala z vděčnosti vystavět prostou kapli a do ní umístit dřevěnou sošku své záchránkyně. A protože jí přislíbila i svého novorozeného syna, stalo se, že svaté místo po následující generace střežila a zvelebila řada kněží, které místní farnosti ze svého středu věnovala právě rodina Stauberových.

Pověst o zázraku se brzy rozletěla krajem a vrch Mariahilf se začal těšit velké úctě poutníků, kteří sem se svými prosbami přicházeli z celého Slezska, Moravy, Čech i Horních Uher, ba i z Haliče či Rakous, obzvláště poté, co se prokázalo, že

skrze dřevěnou sošku projevuje Panna Maria trpícím svou zvláštní milost. Mnohé, kteří u ní hledali ochranu a pomoc v těžkých životních chvílích, vyslyšela a nejednoho z nich přitom obdarovala i cenným valounem.

Tehdejší majitel panství rytíř von Maltitz byl na věhlas Mariahilf patřičně hrdý a coby velký ctitel Boží rodičky spolu s místním lidem věřil, že dokud nad nimi bude z výše bělovodského vrchu zázračná soška bdít, kraj bude vzkvétat a jeho panství prospívat. Pro důstojnější uctění její zázračné moci i pro potřeby sílicího proudu poutníků proto nechal roku 1604 postavit v místě kostel Panny Marie Pomocné a k němu přilehlý klášter, do něhož přivedl první řeholnice, kterým péči o věhlasné poutní místo svěřil. Na vrcholku hory pak nechal vystavět novou, kamennou poutní kapli, jejíž věž zakončená zlatým křížem, zářícím do celého kraje, byla po více než tři sta let symbolem zvláštní náklonnosti Panny Marie k tomuto místu.

S příchodem řeholnic započalo období největšího rozkvětu malé horské obce. Významné duchovní místo se jim podařilo kulturně pozvednout natolik, že sem za účelem výchovy či vzdělání přicházely dcery z předních šlechtických i měšťanských rodů z celé střední Evropy a mnohým se zdejší život zalíbil natolik, že v klášteře coby řeholnice zůstaly navždy. Z nejslavnější éry obce pochází i velkorysá barokní přestavba kostela s klášterem, které byly mezi lety 1755 a 1767 přestavěny podle plánů architekta Felixe Antona Hammerschmiedta. Ze stejné doby pocházelo i cenné umělecké vybavení kostela s dnes postrádaným oltářním obrazem Panny Marie Pomocnice křesťanů, mimořádně zdařilým dílem malíře Ignáce Raaba, čtrnáctidílný obrazový cyklus křížové cesty nebo monumentální dubové lavice vyřezávané místním řezbářským mistrem.

Slibný rozvoj Bílé Vody přerušila první slezská válka, po níž musela Marie Terezie — protokolem o rozdělení Slezska, podepsaným na zdejším zámku — odstoupit velkou část

Slezska Prusku. Od té chvíle hranice habsburské monarchie procházela těsně za presbytářem bělovodského kostela, a tak obec odřízla od jeho dosavadních — německých a polských — farníků.

Náhlý úpadek Bílé Vody, která se tak ocitla na samé periferii habsburského světa, přečkala jen tradice mariánských poutí, silně zakořeněná v povědomí okolního lidu. Díky své poloze při samé hranici byla slavná pouť na Mariahilf, konající se každoročně na svátek Panny Marie Pomocné, i nadále významným okamžikem setkání českých, polských a německých věřících, které společná úcta k Matce Boží spojovala v živoucí důkaz křesťanské lásky, vzájemnosti a sousedské pospolitosti.

S odchodem řeholnic, které pohraniční obec opustily spolu s původním obyvatelstvem německé národnosti po skončení druhé světové války, však zanikla i tradice mariánských poutí, a poté co kaple musela ustoupit těžbě zlaté rudy, při které došlo k nenahraditelné ztrátě vzácné sošky Panny Marie, stal se duchovní význam obce navždy minulostí.

Nová éra Bílé Vody započala založením psychiatrické léčebny v budově bývalého panského zámku v roce 1954, kdy do obce přišli i noví obyvatelé z řad kolektivu lékařů a ošetřovatelek. Progresivní vedení a moderní terapeutické metody získaly tomuto pracovišti respekt odborné veřejnosti i vděk četných pacientů, přijíždějících do malé horské obce pro specializovanou pomoc z celé republiky.

Dnes je Bílá Voda klidnou pohraniční vsí nabízející především možnost sportovního či relaxačního vyžití v okolních lesích, kam se pravidelně sjíždějí četní přátelé přírody a myslivosti.

K podpoře regionálního turismu vydalo
Informační centrum Rychlebských hor

TEMNÁ NOC LENY LAGNEROVÉ

květen 2007

Vybledlá fotografie kostela s klášteřem. Panského zámku. Poutní kaple na vrchu Mariahilf a zázračné mariánské sochy. Když si Lena útlou brožuru pročítala poprvé, tančily jí řádky před očima a slova zřetězená do vět nedávala smysl — byla schopná vnímat leda tak rozostřené fotky. I ty však byly nesrovnatelně lepší než obrazy, kvůli kterým se uprostřed noci vzbudila s překotně bijícím srdcem, ochromená hrůzou tak, že mohla sotva dýchat, sotva se hnout. Stálo ji nepředstavitelné úsilí sáhnout po krabičce s léky a sklenici vody, které si i s baterkou přichystala na noční stolek předchozího večera.

Lékům se nebránila, pomáhaly. Tlumily třas, který jí rozechvíval ruce, konejšily svíravou bolest v útrokách, hlavně ale tišily nekonečný vír myšlenek a obrazů, které po ní metala její minulost a které ji přiváděly k šílenství. S nimi jako by ten pekelný vír poznenáhlu zmrzl. Spolu s ním sice ztuhla i ona, ale s tím se nedalo nic dělat — ze dvou podob zla zkrátka musela zvolit tu, kterou byla schopná unést.

V okamžiku, kdy se k ní po prkenné podlaze cely připlížily paprsky ranního slunce, byla ta vnitřní bouře víceméně zažehnána. Lena byla připravena vstát a začít den, který jako by patřil někomu jinému.

Hodiny zavěšené nad oprýskaným příborníkem naproti vstupu do refektáře ukazovaly půl devátou. Cestou z horního patra nikoho nepotkala, v chodbách panovalo ticho jako po vymření.